

Eğitim Fakóltesi Öğrencilerin İntihal Eğilimlerinin İncelenmesi

Adem DAĐAŐAN¹, Mükremin DURMUŐ², Tolga SAKA³ & Ebru SAKA⁴

ÖZET

Bu araştırmanın amacı eğitim fakóltesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin incelenmesidir. Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın örnekleminde 2016-2017 öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği programlarında öğrenim gören 1136 öğrenci bulunmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Eminoğlu ve Nartgün (2009) tarafından geliştirilen Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği (ASEÖ) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda eğitim fakóltesinde öğrenim gören öğrencilerin intihal eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha fazla intihal eğilimi içerisinde olduğu, sayısal bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin sözel ve eşit ağırlık alanlarında öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla intihal eğilimi içerisinde olduğu, sınıf düzeyinin artması ile birlikte intihal eğiliminin arttığı, kendisini başarısız gören öğrencilerin başarılı öğrencilere göre daha fazla intihale eğilimli olduğu, başarısızlık kaygısı olan öğrencilerin başarısızlık kaygısı olmayan öğrencilerden daha fazla intihal eğilimi içerisinde olduğu, düzenli ders çalışma alışkanlığı olmayan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha fazla intihal eğilimi içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İntihal, Kopya ekme, Aşırma, Sahtekârlık, Akademik aşırma

¹ Arř. Gör. - Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakóltesi - ademdagasan25@hotmail.com

² Arř. Gör. - Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakóltesi - mukreminurmus@hotmail.com

³ Arř. Gör. - Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakóltesi - tsaka61@gmail.com

⁴ Yrd. Doç. Dr. - Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakóltesi - ebrudmirci@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde bilgisayar ve internet teknolojilerindeki hızlı gelişmeler bilgiye ulaşmayı kolaylaştırdığı gibi, bilginin tüm dünyaya yayılmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Ancak aranan bilgiye rahat ve hızlı bir şekilde ulaşılması bir takım problemleri de beraberinde getirmektedir (Uzun, Karakuş, Kurşun, & Karaaslan, 2007). Bu problemlerden biri de internetin bilgiyi kopyalayarak öğrencileri kolay ödev hazırlamaya alıştırmaları olarak ifade edilmektedir (Ünal, & Uçak, 2017). Öğrencileri etik dışı davranışlara iten diğer unsurlar ise başarıma konusunda baskı altında olma, rekabet, sınav kaygısı, cezalandırılma korkusu, araştırma ve yazma becerilerindeki yetersizlikler, bilimsel etik ve intihal konusunda bilgi sahibi olmama, kötü zaman kullanımı, ahlaki ve kültürel algı olarak sıralanabilir (Schiller, 2005 Akt: Demirel, Erol, & Saraç, 2011).

Öğrenciler arasında sıkça karşılaşılan etik dışı davranışların bir bileşeni kopya çekmek (Ersoy, & Özden, 2011) bir diğer bileşeni de intihaldir (Özden, & Özdemir-Özden, 2015). İntihal en genel anlamda "bir başkasına ait olan bir fikrin, buluşun, araştırma sonuçlarının veya araştırma ürünlerinin bir bölümü ya da tümünün, kaynak gösterilmeksizin istemli olarak kopyalanarak ya da tercüme edilerek yazarın kendi üretimi gibi gösterilmesi şeklinde tanımlanabilir (Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komisyonu, 2002, s. 39). Kopya ise bireyin usulsüzce elde ettiği bilgi, belge ve materyali başarısız olmasını engelleyecek ya da başarılı olma amacına hizmet edecek biçimde kullanması (Çetin, 2007) ve hile yoluyla bir şeyi elde etmeye yönelik yapılan eylemler olarak tanımlanmaktadır (Trost, 2009).

Park (2003) kopya çekme ve intihal yapma eylemlerinin öğrenciler arasında giderek yaygınlaştığını ifade etmiştir. Benzer şekilde birçok araştırmacı ilkokuldan lisansüstü öğretime kadar akademik intihalin yaygınlaştığını ifade etmektedir (Whitley, 1998; Murdock, & Anderman, 2006; Uçak, 2012). Öğrencilerin eğitimin ilk kademelerinde düzeltilmeyen etik dışı davranışları, araştırma becerisi ve etiğini kazandırma işinin üniversite yıllarına ertelenmesi, kazanılan bu yanlış davranışların üniversite yıllarında değiştirilmesini de zorlaştırmaktadır (Uçak & Ünal, 2015).

Uluslararası çalışmalar incelendiğinde çok sayıda dışsal faktörün akademik intihal eğilimi ile ilişkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin etik olmayan davranışlarını inceleyen çalışmalar (Newstead, Franklyn-Stokes, & Armstead, 1996; Finn, & Frone, 2004), akademik başarıları düşük öğrencilerin intihal eğiliminin daha fazla olduğunu göstermiştir. Buna rağmen başarılı öğrencilerin başarılarını korumak amacıyla daha fazla intihal eğilimli olduğu sonucuna ulaşan çalışmalar da (Graham, Monday, O'Brien, & Steffen 1994) vardır. Cinsiyet değişkeni ile intihal eğilimi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yükseköğretim düzeyinde yapılan araştırmalar, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla intihal eğilimli olduğunu göstermiştir (Newstead, Franklyn-Stokes, & Armstead, 1996; Whitley, 1998; Whitley, Nelson, & Jones, 1999; Lin, & Wen, 2007). Taylor, Pogrebin ve Dodge (2003) öğrencilerin aşırı rekabetçi ortamlarda intihal eğiliminin olası bir durum olduğunu ifade etmektedir. Bu gibi ortamlarda öğrencilerin başarı beklentileri (Whitley, 1998) ve başarısızlık korkusu (Schab, 1991) etik dışı davranışların itici güçleri haline gelmektedir. Bu bağlamda intihal eğilimi olan öğrencilerin başarı algılarının ve başarısızlık korkularının araştırılması önemli bir durum olarak görülmektedir.

Üniversite düzeyinde akademik intihal eğilimi de onlarca yıldır ahlaki tartışmalara ve eğitim araştırmalarına konu olmuştur (Simpson, 2016). Bill Bowers 1964'te üniversite öğrencilerinin akademik intihal eğilimi ile ilgili ilk raporu yayınlamıştır (McCabe, Trevino, &

Butterfield, 2001). Bowers (1964) çalışmasında 99 Amerikan üniversitesinde öğrenim gören 5000'den fazla öğrenci ile çalışmış ve öğrencilerin üçte birinin intihal eğilimli olduğunu tespit etmiştir (Simpson, 2016). Burton, Talpade ve Haynes (2011) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışma sonucunda öğrencileri akademik intihale yönlendiren faktörleri; kötü akademik standartlar, sınıf büyüklüğü, meslek sahibi olmak için artan rekabet, uzaktan eğitim teknolojileri ve internet üzerindeki sınırsız kaynaklara erişim olarak belirlemiştir.

Üniversitelerin görevi araştırma ve eğitimde üstün, dürüstlük ve başkalarına saygı gibi ahlaki değerlere sahip, yaşadığı topluma fayda sağlayan bireyler yetiştirmek olarak özetlenebilir. Eğitim fakültelerinde yetişen öğretmen adaylarının ise meslek yaşamlarına başladıklarında asıl amaçları, öğrencileri üzerinde olumlu yönde davranış değişikliği sağlamak ve öğrencilerine belli ahlaki değerleri kazandırmak olmalıdır. Demir (2011) eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptığı araştırma doğrultusunda kopya eyleminin eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek hayatlarında karşılaşmak istemedikleri öğrenci davranışları arasında yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Buna rağmen eğitim fakültesi öğrencilerinin kopyaya başvurmaları, ahlaki değerlere sahip öğretmen yetiştirme konusunda soru işaretleri oluşturmaktadır (Ömür, Aydın, & Argon, 2014). Nitekim üniversitede kopya çeken öğrencilerin, bu eylemlerini ileriki meslek hayatlarında da devam ettirebilecekleri birçok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir (Sierles, Hendrickx, & Circle, 1980; Swift, & Nonis, 1998; Lim, & See, 2001; Lawson, 2004).

Öğretmen adaylarının meslek hayatlarında olumlu davranış geliştiren öğrenciler yetiştirme konusunda üstlendiği önemli rol düşünüldüğünde ulusal alanyazında eğitim fakültesi öğrencileri ile akademik intihal üzerine yürütülen çalışmalar önemli bir yer edinmiştir. Bu çalışmalardan biri Bozdoğan ve Öztürk (2008) tarafından yapılmıştır. Araştırmacılar çalışmalarını eğitim fakültesinin dört farklı bölümünde son sınıfa devam eden 194 öğrenci ile yürütmüştür. Araştırmanın sonucunda üniversite sürecinde yoruma dayalı soruların çok fazla tercih edilmemesi ve bilginin birkaç sınavla kısa zamanda sınanmasının öğrencileri ezbere ittiği ve fırsatını bulan herkesin kopya çekmesine neden olduğu görülmüştür. Bozdoğan ve Öztürk (2008) dersten kalma korkusu duyan öğrencilerin “heyecandan unuttuklarını hatırlama, sınavlara yeteri kadar hazırlık yapmama, okulu uzatıp ailesine ve çevreye rezil olmama, kendine güvenmeme, dersi ya da dersin hocasını sevmeme” gibi çeşitli nedenlerden dolayı kopya çektikleri sonucuna ulaşmıştır.

Avaroğulları ve Ata (2013) tarafından yürütülen bir diğer çalışmada ise sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının intihal hakkındaki önbilgileri, hazırlamış oldukları ödev ve projelerde intihalin ne derece yaygın olduğu ve hangi yöntemlerle intihal yapıldığı araştırılmıştır. Araştırmanın bulguları doğrultusunda öğretmen adayları arasında intihalin son derece yaygın olduğu tespit edilmiş ve en yaygın olarak başvuru intihal yönteminin internet yoluyla intihal olduğu görülmüştür. Ömür, Aydın ve Argon (2014) ise eğitim fakültesinin altı farklı bölümünde öğrenim gören 958 öğretmen adayı ile çalışmalarını yürütmüştür. Araştırmacılar bu çalışmada öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmada akademik sahtekârlık eğilimleri ölçeği ile olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği cinsiyet, not ortalaması ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı bir fark göstermiştir.

Özden ve Özdemir-Özden (2015) tarafından yapılan çalışmada ise sınıf ve sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının akademik usulsüzlük davranışları belirlenmiştir. Araştırmanın verileri “akademik usulsüzlük içeren davranışlara yönelik görüşler anketi” yoluyla

toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının akademik usulsüzlük davranışları ile kişisel özellikleri arasında en belirgin ilişkinin cinsiyet değişkeni açısından ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre ankette yer alan kimi maddelerin akademik usulsüzlük olduğuna daha çok katılmaktadırlar. Bunun yanında sınıf düzeyi ve akademik başarı ile kimi akademik usulsüzlük davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunsa da bu ilişkinin varlığının birkaç madde ile sınırlı olduğu görülmüştür.

Eraslan (2011) ise ilköğretim matematik öğretmeni adaylarının kopya çekme ve diğer dürüst olmayan davranışlara eğilimlerinin nedenlerini ortaya çıkarmak amacıyla nitel bir çalışma yapmıştır. Eraslan (2011) bu amaçla ilköğretim matematik öğretmenliği son sınıfa devam eden 48 matematik öğretmeni adayına açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının % 81'inin bu tip eylemlere başvurduklarını kabul ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan öğretmen adaylarının % 19'u ise hiçbir şekilde kopya çekmediklerini ifade etmiş, bunun sebeplerini 'yakalanıp ceza alma korkusu', 'ahlaki değer ve anlayış' ve 'kendi başına hak ederek başarıyı elde etme isteği' şeklinde sıralamışlardır.

Eğitim fakültesi öğrencileri ile akademik intihal üzerine yürütülen ulusal çalışmalar incelendiğinde çalışmaların genellikle öğrencilerin intihal eğilimleri ile cinsiyet, bölüm, sınıf düzeyi ve not ortalaması değişkenleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ile sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ise eğitim fakültelerinin 6 farklı programında (Matematik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği) öğrenim gören öğretmen adaylarının intihal eğilimleri cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerinin yanı sıra öğrencinin kendi başarı algısı, başarısızlık kaygısı ve düzenli olarak ders çalışma durumu gibi farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Bu bağlamda bu çalışma ile öğretmen adaylarının intihal eğilimleri çeşitli değişkenler açısından incelenerek intihal eğiliminin hangi değişkenlerle ilişkili olduğu daha ayrıntılı ve bir şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu nedenle yapılan bu çalışmanın ulusal alan yazına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin belirlenmesidir.

Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri nasıldır?
2. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri cinsiyete, öğrenim gördükleri bölüme, öğrenim gördükleri sınıf düzeyine, öğrencilerin kendi başarı algılarına, başarısızlık kaygısı durumuna ve düzenli ders çalışma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, kullanılan veri toplama aracı ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Bunun yanında ilişkilerin belirlenmesi, araştırmacının tahminde bulunmasını sağlamaktadır. Araştırmacılar bu tür olası ilişkileri araştırarak olguyu daha iyi anlayabilmektedir. İlişkileri ve bağlantıları inceleyen

araştırma, çoğunlukla ilişkisel araştırma olarak adlandırılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2010). Bu araştırmanın yapılmasında kullanılan yöntem ilişkisel tarama modelidir.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini 2016-2017 öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Matematik Öğretmenliği öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılması amaçlandığından örneklem seçimine gidilmemiştir. Çalışmada 1136 öğrenciye ulaşılmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi dağılımlarına ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi dağılımı (n=1136)

		N	(%)
Cinsiyet	Erkek	456	40,1
	Kadın	680	59,9
Sınıf Düzeyi	1,00	348	30,6
	2,00	316	27,8
	3,00	262	23,1
	4,00	210	18,5
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	278	24,5
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	171	15,1
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	151	13,3
	Türkçe Öğretmenliği	206	18,1
	Matematik Öğretmenliği	173	15,2
	Okulöncesi Öğretmenliği	157	13,8

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının % 40,1’i erkek % 59,9’u ise kadın öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Sınıf düzeylerine bakıldığında % 30,6’sı 1. sınıf, % 27,8’i 2. sınıf, % 23,1’i 3. sınıf ve % 18,5’i 4. sınıfa devam eden öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bölüm olarak incelendiğinde % 24,5’i Sınıf Öğretmenliği, % 15,1’i Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, % 13,3’ü Fen Bilgisi Öğretmenliği, % 18,1’i Türkçe Öğretmenliği, % 15,2’si Matematik Öğretmenliği ve % 13,8’i Okulöncesi Öğretmenliğinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Eminoğlu ve Nartgün (2009) tarafından geliştirilen Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği (ASEÖ) kullanılmıştır. Eminoğlu ve Nartgün tarafından yapılan çalışmada ölçeğin güvenilirliği $\alpha=0,90$ olarak bulunmuştur. Bu çalışmadan elde edilen verilerin güvenilirlik analizi sonucu $\alpha=0,847$ olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010).

Veri toplama aracından elde edilen puanlar 3 düzeyde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede kullanılacak olan ölçütlere ilişkin puan aralıkları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İntihal eğilimlerinin derecelendirilmesinde kullanılan puan aralıkları

	Uç Değerler			Düzey	
	En Düşük	En Yüksek	Düşük \bar{X}	Orta \bar{X}	Yüksek \bar{X}
İntihal Eğilimi	1	5	1-2,3	2,4-3,7	3,8-5

Tablo 2 incelendiğinde bu ölçekten alınabilecek en düşük ortalama puan (\bar{X}) 1 en yüksek ortalama puan (\bar{X}) 5'tir. Alınabilecek en düşük ortalama puan ve en yüksek ortalama puan arasındaki fark hesaplanmış ve 3 eşit aralığa bölünerek aralıklar belirlenmiştir. Belirlenen aralıklara göre düşük düzey 1-2,3 puan aralığı, orta düzey 2,4-3,7 puan aralığı, yüksek düzey ise 3,8-5 olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırma verileri çözümlenmeden önce verilerin normallik değerlerine bakılmış ve verilerin normal dağılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tablo 3'te normallik testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. Normallik testi

Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
Statistic	SD	p	Statistic	SD	p
0,48	1136	.00	0,987	1136	.00

Normallik testi sonuçlarına bakıldığında verilerin normal olarak dağılım göstermediği bu nedenle analizlerin nonparametrik testlerle yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistikler ile birlikte Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis Testi gibi non-parametrik testler kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak ölçüt alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerine ilişkin bulgular Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri (n=1136)

	\bar{X}	S	Düzey
İntihal Eğilimi	2,29	0,62	Düşük

Tablo 4'e göre eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin intihal eğilim puanı düşük (\bar{X} = 2,29) düzeydedir. Buna göre öğrencilerin düşük düzeyde bir intihal eğilimi içerisinde buldukları söylenebilir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin ortalamalarının cinsiyete göre karşılaştırılması amacı ile yapılan Mann Whitney U Testi sonuçlarına Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının cinsiyet faktörüne göre karşılaştırılması U testi (n=1136)

İntihal Eğilimi	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	456	635,98	290005	124271	.00
Kadın	680	523,25	355811		

Tablo 5’e göre araştırmaya katılan eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [U=124271, p<.05]. Sıra ortalama değerlerine bakıldığında erkeklerin kadınlara göre daha fazla intihal eğilimi olduğu görülmektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin bölüm değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal-Wallis Testi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının bölüm faktörüne göre karşılaştırılması Kruskal-Wallis testi (n=1136)

Bölüm	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
A) Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	171	491,95	5	33,232	.00	A<E,A<F,A<
B) Türkçe Öğretmenliği	206	517,15				D,A<C,B<F,
C) Sınıf Öğretmenliği	278	556,26				B<D, B<E
D) Okul Öncesi Öğretmenliği	157	600,43				C<F
E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	151	602,64				
F) Matematik Öğretmenliği	173	666,22				

Tablo 6’ya göre eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri bölüm değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır [X²(5)=33,232, p<.05]. Farkın hangi bölümler arasında olduğunun belirlenmesi için bölümler arası tek tek Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Fark sonuçları tabloda belirtilmiştir. Bu sonuçlara göre sayısal bölüm öğrencilerinin sözel ve eşit ağırlık bölüm öğrencilerine göre intihale daha meyilli oldukları sonucuna varılabilir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal-Wallis Testi sonuçlarına Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının sınıf düzeyi faktörüne göre karşılaştırılması Kruskal-Wallis testi (n=1136)

Sınıf Düzeyi	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
1. Sınıf	348	496,84	3	37,266	.00	1<2, 1<3, 1<4,
2. Sınıf	316	582,28				2<4, 3<4
3. Sınıf	262	565,77				
4. Sınıf	210	669,92				

Tablo 7'ye göre eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır [$X^2_{(3)}=37,266$, $p<.05$]. Farkın hangi sınıflar düzeyleri arasında olduğunun belirlenmesi için sınıflar arası tek tek Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Fark sonuçları tabloda belirtilmiştir. Tabloda yer alan sonuçlara göre intihal eğilimi 1. Sınıf öğrencileri açısından ele alındığında tüm sınıf düzeylerinde artış göstermiştir. 2. sınıf öğrencileri açısından incelendiğinde intihal eğilimi 3. sınıfta düşüş göstermiş, 4. sınıfta artış göstermiştir. Ancak 3. Sınıftaki düşüş istatistiksel olarak bir anlam göstermemektedir. 3. Sınıf öğrencileri ele alındığında intihal eğilimi 4. Sınıf öğrencilerinde daha fazladır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin başarı algısı değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal-Wallis Testi sonuçları Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının başarı algısı faktörüne göre karşılaştırılması Kruskal-Wallis testi ($n=1136$)

Başarı Algısı	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	<i>sd</i>	X^2	<i>p</i>	Anlamlı Fark
A) Başarısız	65	673,21	3	17,337	.00	B<A,
B) Orta Düzeyde Başarılı	583	588,28				C<A,
C) Başarılı	398	520,48				C<B
D) Çok Başarılı	90	577,08				

Tablo 8'de görüldüğü üzere eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri başarı algısı faktörüne göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır [$X^2_{(3)}=17,337$, $p<.05$]. Farkın hangi düzeyler arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla başarı algıları tek tek Mann-Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Fark sonuçları tabloda belirtilmiştir. Tabloda yer alan sonuçlara göre başarı algısındaki azalma ile beraber intihal eğiliminin arttığı söylenebilir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin başarısızlık kaygısı değişkenine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının başarısızlık kaygısı faktörüne göre karşılaştırılması U testi ($n=1136$)

Başarısızlık Kaygısı	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	<i>U</i>	<i>p</i>
Var	527	584,27	307910,5	152160,5	.13
Yok	609	554,85	337905,5		

Tablo 9'a göre araştırmaya katılan eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri başarısızlık kaygısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$U=124271$, $p>.05$]. Bu sonuçtan hareketle başarısızlık kaygısının intihal eğilimi üzerine bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimlerinin düzenli ders çalışma değişkenine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilim puan ortalamalarının düzenli ders çalışma faktörüne göre karşılaştırılması Kruskal-Wallis testi

Düzenli Ders Çalışma	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
A) Günlük Olarak Ders Çalışırım	271	534,27	3	35,459	.00	A<D,
B) Haftalık Olarak Ders Çalışırım	286	508,59				B<D,
C) Daha Uzun Zaman Aralıklarında Ders Çalışırım	237	557,94				C<D
D) Sadece Sınav Öncesi Ders Çalışırım	342	653,04				

Tablo 10'a göre eğitim fakültesi öğrencilerinin intihal eğilimleri düzenli ders çalışma değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır [$X^2_{(3)}= 35,459$, $p<.05$]. Farkın hangi düzeyler arasında olduğunun belirlenmesi için ders çalışma biçimleri arası tek tek Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Fark sonuçları tabloda belirtilmiştir. Tabloda yer alan sonuçlara göre sadece sınav öncesi ders çalışmayı tercih eden öğrenciler daha çok intihal eğilimi içerisindedirler. Bu nedenle düzenli olarak ders çalışma faktörünün intihal eğilimi üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Düzenli ders çalışma alışkanlığının edindirilmesi bu konuda olumlu etki yaratabilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının intihal eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Buna karşın Ömür, Aydın ve Argon (2014) tarafından yapılan benzer bir çalışmada öğretmen adaylarının intihal eğilimlerinin $\bar{X}= 2,86$ orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının intihal düzeylerinin düşük olması olumlu ve istenen bir sonuçtur. Gelecekte öğretmenlik mesleğini icra edecek kişilerin intihal eğilimlerinin düşük olması olumlu bir durum olarak nitelendirilebilir.

Araştırmanın değişkenlerinden biri olan cinsiyet faktörüne göre, cinsiyet değişkeninin intihal eğilimi üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğretmen adaylarının intihal eğilimleri kadın öğretmen adaylarına göre daha fazladır. Bu çalışmaya paralel olarak yapılan diğer çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Akdağ, & Güneş, 2002; Yangın, & Kahyaoğlu, 2009; Küçüktepe, & Küçüktepe, 2012; Certel, Bahadır, Saracaoğlu, & Varol, 2017). Toplumsal yapı incelendiğinde erkeklerin daha serbest bir şekilde yetiştirilmeleri böyle bir sonuca neden olmuş olabilir.

Öğrenim görülen bölüm ve intihal eğilimleri arasındaki ilişki incelendiğinde sayısal bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin sözel ve eşit ağırlık bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha çok intihal eğilimi içerisinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın Akdağ ve Güneş (2002) yaptıkları çalışmada bölüm değişkeninin intihal eğilimi üzerine bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu durumun sayısal bölümlerde okutulan alan derslerinin daha soyut içerikli olması, hata kabul etmeyen formüllerin yer alması gibi durumlardan kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmanın sınıf düzeyi değişkeni incelendiğinde, 1. sınıf öğrencileri açısından tüm sınıf düzeylerinde intihal eğilimi artış göstermiştir. 2. sınıf öğrencileri açısından incelendiğinde intihal eğilimi 3. sınıfta düşüş göstermiş, 4. sınıfta artış göstermiştir. Ancak 3. sınıftaki düşüş istatistiksel olarak bir anlam içermemektedir. 3. ve 4. sınıf öğrencileri ele alındığında ise intihal eğilimi 4. sınıf öğrencilerinde daha fazladır. Özyurt ve Eren (2014) Fen Bilgisi öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada sınıf düzeyinin kopya eğilimi üzerinde bir

etkiye sebep olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Buna karşın Akdağ ve Güneş (2002) ise yaptıkları çalışmada sınıf düzeyi arttıkça intihal eğiliminin azaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu duruma okulu bitirememeye korkusu, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) kaygısı gibi durumların neden olduğu söylenebilir.

Başarı algısı ve intihal eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde, kendini başarısız gören öğrencilerin kendini başarılı gören öğrencilere göre intihale daha yatkın oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaya paralel olarak yapılan diğer çalışmalarda da akademik başarısı düşük olan öğrencilerin akademik başarısı yüksek olan öğrencilere göre daha çok intihal eğilimi içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akdağ, & Güneş, 2002; Ömür, Aydın, & Argon, 2014). İntihal eğiliminin başarısızlık durumunun önüne geçme davranışından kaynaklandığı söylenebilir. Buna karşın Certel, Bahadır, Saracaoğlu ve Varol (2017) yaptıkları çalışma sonucunda başarı algısı ile intihal eğilimi arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Başarısızlık kaygısı ile intihal eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde, başarısızlık kaygısının artması ile beraber intihal eğiliminin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç başarı algısı ve intihal eğilimi arasında ki ilişkiyi de destekler niteliktedir. Benzer şekilde Ömür, Aydın ve Argon (2014) yaptıkları çalışmada olumsuz değerlendirilme korkusu ve intihal eğilimi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın değişkenlerinden düzenli ders çalışma değişkeni ele alındığında, intihal eğilimi ile arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Düzenli ders çalışmayan öğrencilerin ve özellikle sadece sınav öncesi ders çalışan öğrencilerin daha çok intihale eğilimli olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmaya benzer şekilde Akdağ ve Güneş (2002) yaptıkları çalışmada ders çalışmaya ayrılan süre ile intihal eğilimi arasında bir ilişki olduğu ve ders çalışmaya daha az vakit ayıran öğrencilerin kopya eğilimlerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ders çalışmaya ayrılan vakit azaldıkça öğrencinin başarısızlık kaygısının arttığı ve bu nedenle öğrencinin intihal eğilimi içerisinde olduğu söylenebilir.

Bu sonuçlardan hareketle ileride yapılacak çalışmalara yönelik şu önerilerde bulunulabilir. Sayısal bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının intihal eğilimlerinin neden daha fazla olduğu yapılacak derinlemesine bir çalışma ile ortaya konabilir. Sınıf düzeyinin artışı ile beraber olumsuz yönde intihal eğiliminin artması istenmeyen bir sonuçtur. Bu sonuca neden olan etmenlerin tespiti ve bu etmenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik bir çalışma yapılabilir. Başarı algısı ve başarısızlık kaygısı değişkenleri ele alındığında başarısızlık kaygısındaki artış ve başarı algısındaki düşüş intihal eğilimini arttırmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin daha fazla akademik başarıya ulaşmasının sağlanması, başarısızlıkla ilgili olan kaygılarının giderilmesi gerekmektedir. Düzenli ders çalışma alışkanlığı olmayan öğrenciler intihale daha yatkın durumdadırlar. Bu sonuçtan hareketle öğrencilerin düzenli ders çalışma alışkanlığı edinmesini sağlamak olumlu sonuçlar verecektir.

KAYNAKLAR

- Akdağ, M., & Güneş, H. (2002). Kopya çekme davranışları ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 330-343.
- Avaroğulları, M., & Ata, B. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adayları ve intihal: önbilgileri, intihalin yaygınlığı ve başvuru yöntemleri. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 4, 94-107.

- Bowers, W. J. (1964). Student dishonesty and its control in college. *New York: Bureau of Applied Social Research, Columbia University.*
- Bozdoğan, A. E., & Öztürk, Ç. (2008). Öğretmen adayları neden kopya çeker? *İlköğretim Online, 7(1).*
- Burton, J., Talpade, S., & Haynes, J. (2011). Religiosity and test-taking ethics among business school students. *Journal of Academic and Business Ethics, 4, 1-8.*
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (5 Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Certel, Z., Bahadır, Z., Saracaoğlu, A. S., & Varol, R. (2017). Beden eğitimi öğretmen adaylarının kopya çekme eğilimleri ve akademik kontrol odaklarının incelenmesi. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Mayıs, 6 (2), 259-271.*
- Çetin, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin kopya çekme davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Milli eğitim, 175, 129-142.*
- Demir, M. K. (2011). Öğretmen adaylarının karşılaşmak istemedikleri öğrenci davranışlarının analizi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 31, 68-84.*
- Demirel, İ. H., Erol, B., & Saraç, C. (2011). *Akademik yazım ihlalleri*. Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM.
- Eminoğlu, E., & Nartgün, Z. (2009). Üniversite öğrencilerinin akademik sahtekârlık eğilimlerinin ölçülmesine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(1), 215-240.*
- Eraslan, A. (2011). Matematik öğretmeni adayları ve kopya: hiç çekmedim desem yalan olur! *Eğitim ve Bilim, 36(160),*
- Ersoy, A., & Özden, M. (2011). Öğretmen adaylarının ödevlerinde internetten intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online, 10(2), 608-619.*
- Finn, K. V., & Frone, M. R. (2004). Academic performance and cheating: moderating role of school identification and self-efficacy. *Journal of Educational Research, 97(3), 115-122.*
- Graham, M. A., Monday, J., O'Brien, K., & Steffen, S. (1994). Cheating at small colleges: an examination of student and faculty attitudes and behaviors. *Journal of College Student Development, 35, 255-260.*
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (24 B.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Küçüktepe, S. E., & Küçüktepe, C. (2012). Tarih öğretmeni adaylarının kopya çekme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(1), 115-125.*
- Lawson, R. A. (2004). Is classroom cheating related to business students' propensity to cheat in the "real world"? *Journal of Business Ethics, 49, 189-199.*
- Lim, V. K. G., & See, S. K. B. (2001). Attitudes toward, and intentions to report, academic cheating among students in Singapore. *Ethics & Behavior, 11, 261-274.*
- Lin, C. H. S., & Wen, L. Y. M. (2007). Academic dishonesty in higher education—a nationwide study in Taiwan. *Higher Education, 54(1), 85-97.*
- Mccabe, D. L., Trevino, L. K., & Butterfield, K. D. (2001). Cheating in academic institutions: a decade of research. *Ethics & Behavior, 11(3), 219-232.*
- Murdock, T. B., & Anderman, E. M. (2006). Motivational perspectives on student cheating: toward an integrated model of academic dishonesty. *Educational Psychologist, 41, 129-145.*
- Newstead, S. E., Franklyn-Stokes, A., & Armstead, P. (1996). Individual differences in student cheating. *Journal of Educational psychology, 88(2), 229-241.*

- Ömür, Y. E., Aydın, R., & Argon T. (2014). Olumsuz değerlendirilme korkusu ve akademik sahtekârlık. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 5(9), 131-149.
- Özden, M., & Özdemir-Özden, D. (2015). Öğretmen adaylarına göre akademik usulsüzlük davranışları. *Journal of Higher Education & Science - Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 5(1).
- Özyurt, Y., & Eren, A. (2014). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ve kopya çekmeye yönelik tutumlarının görünümü. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 78-101.
- Park, C. (2003). In other (people's) words: plagiarism by university students - literature and lessons. *Assessment & Evaluation In higher education*, 28(5), 471-488.
- Schab, F. (1991). Schooling without learning: Thirty years of cheating in high school. *Adolescence*, 26, 839-847.
- Sierles, F., Hendrickx, I., & Circle, S. (1980). Cheating in medical school. *Journal of Medical Education*, 55, 124-125.
- Simpson, D. (2016). Academic dishonesty: An international student perspective. *Academic Perspectives in Higher Education*, 2 (Article 5).
<http://digitalcommons.odu.edu/aphe/vol2/iss1/5>
- Swift, C. O., & Nonis, S. (1998). When none is watching: cheating behaviors on projects and assignments. *Marketing Education Review*, 8, 27-36.
- Trost, K. (2009). Psst, have you ever cheated? A study of academic dishonesty in Sweden. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 34(4), 367-376.
- Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komitesi. (2002). Bilimsel araştırmada etik ve sorunlar. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.
- Uçak, N. Ö. (2012). Öğrencilerin intihal algısı. In U. Al & Z. Taşkın (Eds.), *Prof. Dr. K. Gülbün Baydur`A Armağan* (pp. 173-182). Ankara: Hacettepe University.
- Uçak, N. Ö., & Ünal, Y. (2017). Farklı eğitim ve kültürlerdeki üniversite öğrencilerinin intihal ve kopyaya ilişkin görüş ve davranışları. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 34(1), 177-194.
- Uçak, N. Ö., & Ünal, Y. (2015). Hacettepe üniversitesi bilgi ve belge yönetimi bölümü öğrencilerinin akademik sahtekârlık ve intihal konusundaki görüşleri. *Prof. Dr. İrfan Çakın'a Armağan*, 251-264.
- Uzun, E., Karakuş, T., Kurşun, E., & Karaaslan, H. (2007). Öğrenci gözüyle "aşırma"(intihal): neden ve çözüm önerileri. *Akademik Bilişim*, 7.
- Whitley, B. E. (1998). Factors associated with cheating among college students: A review. *Research in Higher Education*, 29, 235-274.
- Whitley, B. E., Nelson, A. B., & Jones, C. J. (1999). Gender differences in cheating attitudes and classroom cheating behavior: A meta-analysis. *Sex Roles*, 41, 657-680.
- Yangın, S., & Kahyaoğlu, M. (2009). İlköğretim öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutum ve görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 12(21), 46-55.

Atıf için:

Dağışan,A., Durmuş, M., Saka, T., & Saka, E. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerin intihal eğilimlerinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 7(2), 15-26. <http://ebad-jesr.com/>